

Pöytäkirjat, viranhaltijapäätökset ja lausunnot

365/81.813/2013, 402/81.812/2013, 395/12.120/2013

MH § 177

Kainuun liitossa on valmistunut seuraavat:

Kokouspöytäkirjat:

- Yhteistyötoimikunta 13.11.2013

Viranhaltijapäätökset:

Henkilöstön vuosilomaa-, sairautta-, työaikavapaata-, virkavapaata-, palkkausta-, virkamatkaa- ja henkilöstökoulutuksia koskevat päätökset ajalla 12.11.-2.12.2013:

Maakuntajohtaja Pentti Malinen: §:t 125-139, 10

Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen: §:t 87-94

Kehittämiskojohtaja Jorma Teittinen: §:t 49-51

Muut kuin em. päätökset:

Maakuntajohtaja Pentti Malinen:

Henkilöstöpäätös 24 §: Kainuun liiton edustajan nimeäminen alueelliseen metsäneuvostoon (Hannu Heikkinen)

Hankintapäätös 12 §: Talvivaaran kaivoksen kriisin vaikutukset Kainuun alue- ja kunnallistalouteen sekä väestön määrään -selvityksen tilaaminen Ruralia -instituutilta

Lisätietoja viranhaltijapäätöksistä antaa hallintopäällikkö Harri Turkulainen, puh. 044 710 0866 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Lausunnot:

1) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 18.11.2013 antaneet Kainuun ELY-keskukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"Lausunto arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnista Kainuun alueella

Kainuun arvokkaiden maisema-alueiden täydennyskartoitus on valmistunut. Kainuussa sekä Etelä- ja Keski-Lapissa toimiva Maisemat ruotuun -hanke on kesän 2013 aikana arvioinut Kainuussa yhteensä 41 maisema-alueen tilan sekä alueiden luonto-, kulttuuri- ja käyttöarvot.

Työn taustaksi on laadittu Kainuun maakunnallinen maisemaselvitys. Kainuun inventoitavien alueiden listalle on otettu nykyiset valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet sekä maisemanähtävyydet (YM 1993) sekä rakennetun kulttuuriympäristön päivitysinventoinneissa vuonna 2009 poisjääneet alueet. Lisäksi tausta-aineistona inventoitavien alueiden valinnassa on käytetty eri kuntien kulttuuriympäristöohjelmia sekä eri tahoilta tähän mennessä saatuja ehdotuksia.

Täydennyskartoituksen tuloksena Kainuun ELY-keskus ehdottaa Kainuuseen valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi 8 kohdetta ja maakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi 21 kohdetta. Ehdotus toisi Kainuuseen kaksi uutta valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta ja 16 uutta maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.

Ehdotus Kainuun valtakunnallisesti arvokkaiksi maisemiksi:

- Paltaniemi, Kajaani
- Melalahden kulttuurimaisema, Paltamo
- Joukokylän ja Kempasvaaran vaara-asutus, Puolanka
- Naapurinvaara, Sotkamo
- Vuokatin vaarat ja rantojen viljelymaisemat, Sotkamo
- Hietajärvi–Kuivajärvi, Suomussalmi (ehdotetaan korotusta maakunnallisesta valtakunnalliseksi)
- Manamansalo, Vaala
- Rokua, Vaala (uusi ehdotettu kohde)

Ehdotus Kainuun maakunnallisesti arvokkaiksi maisemiksi:

- Lehtovaara, Kajaani
- Timoniemi, Kuhmo
- Suolijärvi, Puolanka
- Juntusranta, Suomussalmi
- Moisiovaara, Hyrynsalmi (uusi)
- Vartiusniemi, Kuhmo (uusi)
- Nivan kylä, Kuhmo (uusi)
- Kiehimänvaara, Paltamo (aiemmin osa valtakunnallisesti arvokasta aluetta)
- Latva, Puolanka (uusi)
- Hepoköngäs, Puolanka (uusi)
- Aittokylä, Puolanka (uusi)
- Hiisijärven hiekat, Ristijärvi (uusi)
- Karhulankylä, Ristijärvi (uusi)
- Saukkovaara, Ristijärvi/Paltamo (uusi)
- Räätäjärvi, Tipasoja, Herttuankylä, Sotkamo (uusi)
- Sapsonranta, Riekinranta, Juholankylä ja Pöllyvaara, Sotkamo (uusi)
- Hossa, Suomussalmi (uusi)
- Pyykkölänvaara, Suomussalmi (uusi)
- Saarikylä ja Tervosenpuoli, Suomussalmi (uusi)
- Neittävä, Vaala (uusi)
- Oulujoen Ylisuvanto, Vaala (uusi)
- Säräisniemi, Vaala (aiemmin valtakunnallisesti arvokas kohde)

Kainuun maisema-alueiden inventointi on osa ympäristöministeriön käynnistämää ja koko maan kattavaa arvokkaiden maisema-alueiden päivitys- ja täydennysinventointia. Inventoinnin tavoitteena on tarkistaa alue-

valikoima, arvoluokka sekä rajaukset vastaamaan uudistuneita maisemanhoidon toteuttamis- ja ohjausjärjestelmiä. Näitä ovat muun muassa maankäyttö- ja rakennuslaki, valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, eurooppalainen maisemayleissopimus, luonnonsuojelulaki sekä maatalouden ympäristötuki.

Valtakunnallisen aineiston valmistuessa ympäristöministeriö valmistelee uuden ehdotuksen valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi valtioneuvoston hyväksyttäväksi vuoden 2015 aikana. Uusi päätös korvaa valtioneuvoston päätöksen vuodelta 1995.

Arvokkaat maisema-alueet ovat maaseudun edustavimpia kulttuurimaisemia. Maisema-alueiden tunnistaminen ja inventointi tukevat kylätoimintaa, paikallisia maisemanhoitohankkeita ja maatalouden ympäristönhoitoa. Tunnetut maisemanähtävyydet ovat vetovoimaisia ja niillä on merkitystä matkailulle. Maankäytön suunnittelussa pyritään osoittamaan merkittävät maaseudun maisema-alueet ja ne sisällytetään muun muassa maakuntakaavoihin.

Kainuun ELY-keskus on pyytänyt 28.11.2013 mennessä mm. Kainuun liitolta lausuntoa Kainuun maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja maisemanähtävyyksien valikoimasta, arvoluokista ja rajauksista.

Kainuun arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi

Arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi on ollut tarpeellinen muuttuneiden olosuhteiden sekä uudistuneiden maisemanhoidon toteuttamis- ja ohjausjärjestelmien vuoksi.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (MRL 22 ja 24 §:t) mukaan maakuntakaavoituksessa on osoitettava valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt ja maisemat. Alueidenkäyttötavoitteiden mukaan alueidenkäytöllä edistetään kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön sekä niiden alueellisesti vaihtelevan luonteen säilymistä, luonnon virkistyskäyttöä sekä luonto- ja kulttuurimatkailua parantamalla moninaiskäytön edellytyksiä, suojelualueverkoston ja arvokkaiden maisema-alueiden ekologisesti kestävää hyödyntämistä virkistyskäytössä, matkailun tukialueina sekä niiden lähialueiden matkailun kehittämisessä suojelutavoitteita vaarantamatta.

Arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventointi on laadittu asiantuntevasti ja maakunnan maisemalliset erityispiirteet huomioon ottaen.

Maisema-alueiden arvoja on turvattu maankäytön suunnittelun avulla pääosin maakunta- ja yleiskaavoituksessa. Maakunnallinen maisemaselvitys ja arvokkaiden maisema-alueiden inventoinnin tulokset voidaan ottaa huomioon mahdollisesti jo valmisteilla olevan Kainuun tuulivoima-maakuntakaavan laatimisen yhteydessä tai voimassa olevan Kainuun maakuntakaava 2020:n tarkistamisen yhteydessä.

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa arvokkaiden maisema-alueiden valikoimaan, arvoluokkiin tai rajauksiin."

2) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 29.11.2013 antaneet Metsähallituksen Pohjanmaan luontopalveluille seuraavan sisältöisen lausunnon:

LAUSUNTO OLVASSUON KANSALLISPUISTOSELVITYKSESTÄ

Metsähallituksen Pohjanmaan luontopalvelut on laatinut Pudasjärven, Utajärven ja Puolangan kunnan alueilla sijaitsevalle Olvassuon Natura 2000 -aluetta mukailevalle alueelle kansallispuistonselvityksen.

Metsähallitus on pyytänyt Kainuun liitolta lausuntoa kansallispuistonselvityksestä.

Ympäristöministeriö antoi Metsähallitukselle viime vuoden lopulla toimeksiannon selvittää neljän uuden kansallispuiston perustamisedellytyksiä. Olvassuon alueen selvityksessä on katsottu alueen nykyistä käyttöä sekä sen potentiaalia ja mahdollisuuksia tulla kansallispuistoksi. Lisäksi on arvioitu mitä kansallispuiston perustaminen tarkoittaa alueen käytölle ja esimerkiksi paikallistaloudellisille vaikutuksille. Selvityksen tekoon on osallistettu myös laajasti sidosryhmiä ja alueen käyttäjiä.

Suunnitelma on laadittu projektityönä. Lausuntokierroksen jälkeen selvitystä vielä täydennetään tarvittaessa, minkä jälkeen selvitys toimitetaan lausuntoineen ympäristöministeriölle. Mikäli kansallispuiston sosiaaliset ja taloudelliset edellytykset saadaan ratkaistua, voidaan valmistelut kansallispuiston perustamiseksi aloittaa heti vuoden 2014 alusta.

Kansallispuistonselvitys

Olvassuon alue on laajuudeltaan ja luonnonarvoiltaan huomattava kokonaisuus, joka täydentäisi maan kansallispuistoverkkoa merkittäväällä tavalla. Kansallispuistonselvityksessä on tarkasteltu monipuolisesti kansallispuiston perustamiseen liittyviä näkökohtia ja edellytyksiä.

Kansallispuistostatuksen saaminen Olvassuon alueelle loisi edellytyksiä ja mahdollisuuksia luontomatkailun kehittämiseen maakuntien raja-alueella. Kansallispuistonselvityksessä on tunnistettu luontomatkailun kehittämiseen liittyvät moninaiset haasteet. Molempien maakuntien erilaisissa suunnitelmissa ja maakuntakaavoissa on asetettu tavoitteeksi luontomatkailun kehittäminen Olvassuon alueella.

Olvassuon alueen toiminnallisuuden kannalta saattaisi olla tarkoituksenmukaista yhdistää kansallispuistoksi esitettävän alueen itäiset osat toisiinsa luonnonpuiston ete-läpuolisen alueen – Kärkkäänjärven pohjoispuolisen alueen (Tulikankaan eteläosa) kohdalla. Tällöin nyt harjijensuojeluohjelmaan kuuluvat alueet, jotka lienevät virkistyskäytön kannalta kiinnostavia kohteita, voitaisiin yhdistää kokonaan kansallispuiston sisälle sijoittuvalla ulkoilureitillä.

Tarkennuksena selvityksen kohtaan b Kaavoitustilanne; maakuntakaavat, -suunnitelmat ja -ohjelmat / Kainuu todetaan seuraavaa: Kainuun alueelle ulottuva Iso Palovaaran harjijensuojeluohjelman alue on merkitty voimassa olevassa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa valtakunnallisen harjijensuojeluohjelman harjualueeksi. Kainuun maakuntakaavassa

on annettu kansallispuistoksi esitettäville Kainuun alueella sijaitseville maakuntakaavan aluevarauksille suunnittelumääräykset ja luonnonsuojelualueelle suojelumääräys. Luontomatkailun kehittämiskohteille (mm. Olvassuo) on annettu suunnittelumääräys: ”Alueita kehitetään luonnon virkistyskäyttö- ja luontomatkailualueina. Alueilla tulee varautua merkittäviin matkailijamäärien kasvuun. Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun edistämiseen sekä luonnon- ja kulttuuriarvojen säilymiseen. Alueen toteuttaminen ei saa vaarantaa alueella sijaitsevan tai siihen rajoittuvan Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja”.

Olvassuon alueen kytkeminen esimerkiksi opastuksen osalta Rokuan Geopark alueeseen on kannatettavaa, joskin ulkomaalaiset matkailijat huomioon ottaen laajempi luontomatkailukohteiden verkosto (ml. Oulujärven, Kylmäluoman ja Hossan valtion retkeilyalueet) voisi olla mielenkiintoinen ja hyödynnettävissä oleva laajempi kokonaisuus.

Kansallispuiston perustamisen hyväksyttävyyden kannalta on tärkeää, että Olvassuon alueen perinteinen virkistyskäyttö (metsästys, kalastus ym.) voi jatkua edelleen kansallispuiston perustamisen jälkeen. Luonnonsuojelulain 2 §:ssä Lain soveltamisala todetaan, että luonnonsuojelusuunnittelussa ja maiseman suojelussa on otettava huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset näkökohdat sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet. Alueellisiin ja paikallisiin erityispiirteisiin kuuluviksi voi molempien maakuntien alueella lukea erityisesti valtion omistamien alueiden runsaan määrän ja toisaalta asukkaiden perinteisen ja monipuolisen virkistyskäytön näillä alueilla. Kansallispuistokeselvityksessä on käsitelty laajasti metsästyksen liittyviä erilaisia näkökohtia ja ratkaisumahdollisuuksia. Kansallispuiston perustamisessa on ensiarvoisen tärkeää, että asia pystytään ratkaisemaan tasapuolisesti ja hyväksyttävällä tavalla.

Olvassuon alueella on olemassa olevaa tieverkkoa, jota käytetään erityisesti paikallisten asukkaiden virkistys- ym. käytön yhteydessä. Alueen hoidon ja käytön myöhemmässä suunnittelussa tulee lähtökohtaisesti pyrkiä turvaamaan nykyisen tieverkon säilyminen virkistyskäytön ja luontomatkailun tarpeita varten.”

3) Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien liittojen yhteinen kannanotto 2.12.2013:

Perusrakenteen investointituki säilytettävä rakennerahastojen keinovalikoimassa

”Perusrakenteen investointitukea ollaan rajaamassa pois tulevan rakennerahastokauden keinovalikoimasta, vaikka aluekehityslainsäädäntö antaa edelleen mahdollisuuden sen myöntämiseen. Suomen rakennerahasto-ohjelmaa tulee tarkistaa siten, että Itä- ja Pohjois-Suomessa sen käyttö on jatkossakin mahdollista.

Perusrakenteen investoituen kohteena Itä- ja Pohjois-Suomessa ovat olleet esimerkiksi elinkeinoelämän kannalta välttämättömät liikenteen sol-

mukohdat ja toimitilat, matkailua ja elinkeinoelämää parantava infra sekä kansainväliset urheilukeskukset. Heikossa taloustilanteessa julkisilla investoinneilla on ollut myös merkittävä elvyttävä vaikutus.

Maakuntien liitot voivat myöntää tukea investointeihin perusrakenteen kehittämistä varten (perusrakenteen investointituki). Tuki voidaan myöntää maakunnan kehittämisrahasta sekä Euroopan aluekehitysrahaston varoista ja niitä vastaavista kansallisista varoista. Tuen tulee olla perusteltua aluekehityksen kannalta. Perusrakenteen investointituki voi olla esimerkiksi tiestöön, satamiin tai toimitiloihin kohdistuvia toimenpiteitä, joita kunnat itse toteuttavat. Perusrakenteeseen kohdistuvalla investointituella voidaan rahoittaa esimerkiksi yritystoiminnan kehittämiseksi rakennettujen toimitilojen käyttötarkoituksen muuttamiseen liittyvää peruskorjausta.

Perusrakenteen investointituki sisältyy sekä voimassa olevaan että nyt valmisteilla olevaan aluekehityslainsäädäntöön (HE 190/2013, Laki alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta, 7§).

Jos Suomi rajaisi nyt rakennerahasto-ohjelmasta perusrakenteen käyttömahdollisuuden pois, käytännössä näihin kuntien elinkeinoelämän kannalta merkittäviin investointeihin ei olisi käytössä resursseja tulevalla ohjelmakaudella 2014–2020. Samalla vaarannetaan Itä- ja Pohjois-Suomen noin 190 M€ kuntarahoituksen saaminen rakennerahasto-ohjelmaan ja elvyttävä elinkeino- ja talouspolitiikka. Maakunnan kehittämisraha on leikattu jo niin pieneksi, ettei se käytännössä mahdollista investointeihin osallistumista.

Perusrakenteen investointituki voisi jatkossa toimia työkaluna myös innovatiivisiin julkisiin hankintoihin, esimerkiksi yhdistämällä Tekesin vetämän Innovatiiviset kaupungit (INKA) -ohjelman toteutukseen uudella, innovatiivisella tavalla: Tekes rahoittaisi uutta tuotetta tai palvelua kehittävä yrityksen liiketoimintaa ja maakuntien liitot puolestaan perusrakenteen investointituella kuntien investointia, jossa tällainen uusi tuote tai palvelu otettaisiin ensimmäistä kertaa käyttöön.

ITÄ- JA POHJOIS-SUOMEN MAAKUNTIEN LIITOT"

4) Maakuntajohtaja Pentti Malinen ja kehitysjohtaja Jorma Teittinen ovat 2.12.2013 antaneet Työ- ja elinkeinoministeriölle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"Kainuun maakuntaliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ELY-keskuksia koskevasta asetuksesta. Annettu aikataulu lausunnonle on kuitenkin valitettavasti ollut asian merkitys huomioon ottaen liian kiireinen.

1. Asetusesitys muuttaa oleellisesti rakennerahasto-ohjelmien täytäntöönpanoa

Asetusmuutoksen keskeisenä sisältönä on rakennerahastohallintoon erikoistuvien RR-ELYjen perustaminen. Kainuun kohdalla tämä tarkoittaa,

että rakennerahastotehtävien hoito siirtyisi Kainuun ELY-keskukselta Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle.

Kainuun liitto on toistuvasti esittänyt, että rakennerahastohankkeiden rahoituspäätökset on tulevallakin ohjelmakaudella tehtävä kaikissa ELY-keskuksissa. Itä- ja Pohjois-Suomessa tämä on erityisen perusteltua, koska tulevan ohjelmakauden rahoitusvolyymi on vähennyksistä huolimatta edelleen merkittävä. Rakennerahastotehtävien kokoaminen isompiin yksiköihin saisi koskea näin ollen vain rahoituspäätösten jälkeisiä toimia. Tai jos nähdään tarkoituksenmukaiseksi Etelä- ja Länsi-Suomea muutos voitaisiin rajata sinne, missä EU-rahoitus on merkittävästi vähentynyt ja ohjelmien hallinnoinnin osaaminen vaarantuu sen vuoksi.

Muutos merkitsisi uuden hallinnollisen portaan luomista rakennerahastohallintoon. Merkittäviä alueellisia hankkeita koskevasta maakunnan yhteistyöryhmän lausuntomenettelystä huolimatta muutosesitys veisi päätöksentekoa maakunnasta. Tämän luonteisen aluekehittämisen hallintoa koskevan muutoksen valmistelu ei mielestämme ole tapahtunut riittävän perusteellista valmistelua ja hyvää hallintotapaa noudattaen.

2. Säästösyöt eivät painottuneet RR-ELY-ratkaisussa

Kainuun liitto epäilee kokemuksiinsa vedoten, että uudella hallintomallilla ei saada aikaan sille asetettuja kustannusten vähentämisvaikutuksia. Malli voi jopa lisätä resurssitarvetta, sillä esim. Kainuun liiton ja Kainuun ELY-keskuksen tämän ohjelmakauden hankekäsittelyajat ovat olleet koko Suomen nopeimpia.

Pikemminkin pelkäämme, että uudistus on omiaan lisäämään byrokratiaa ja monimutkaistaa kehittämistoimenpiteiden ja rahoituksen yhteensovittamisen kannalta välttämätöntä lukuisten toimijoiden yhteistyötä. Rakennerahastovarojen hallinnointi vaatii tiivistä yhteistyötä alueiden sidosryhmien ja toimijoiden, kuten MYR ja sen sihteeristö sekä rahoittajien kesken.

Eri ohjelmien ja rahoituslähteiden yhteensovittaminen hankaloituisi uudistuksen myötä. Vain osa ELY-keskuksissa rakennerahastohankkeita käsittelevistä henkilöistä hoitaa yksinomaan rakennerahastoasioita. Ohjelmien yhteensovittamisen kannalta on jatkossakin tarkoituksenmukaista, että rakennerahastohankkeita valmistelevat henkilöt käsittelevät myös kansallisesti rahoitettavia hankkeita.

Rakennerahastojen lisäksi maaseutuohjelman ja kansallisesti rahoitettujen toimenpiteiden käsittely samassa kokonaisuudessa on aluekehittämisen strategisen otteen kannalta erittäin tärkeää. Esimerkkinä voimme käyttää hankevalmistelumallia, jossa Kainuussa maakunnan liiton ja Kainuun ELY-keskuksen kesken sovitun mallin mukaisesti kaikkia maakuntaan kohdistuneita hankkeita käsiteltiin myös yhteisessä organisaatiossa (ns. rahoitusryhmä).

3. Asiakas- ja aluelähtöisyys vaarantumassa

Pohjois-Suomessa Kainuun, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin ELY-keskuk-
sissa on seurantajärjestelmien mukaan tehty lähes 500 päätöstä vuo-
dessa. Rakenerahastojen rahoitus ei tule olennaisesti laskemaan La-
pissa eikä Kainuussa tulevalla ohjelmakaudella, joten toisella paikkakun-
nalla toimivalle päätöksentekijälle tulee runsaasti allekirjoitettavia pää-
töksiä.

Mikäli esitetty uudistus tehdään, on joka tapauksessa varmistettava, että
asioiden valmistelu säilyy mahdollisimman lähellä asiakkaita. Ohjelman
hallinnoinnissa on varmistettava maakunnallisten yhteistyöryhmien pää-
töksenteon toimivuus ja se, että hallinnollisella muutoksella ei aiheuteta
lisää hallinnollista taakkaa. **Henkilöstön asema on turvattava siten, et-
tä sen ei tarvitse muutoksen seurauksena fyysisesti siirtyä uuteen
toimipaikkaan.**

Asetuksen perusteluissa todetaan, että virkojen vapautuessa eläköitymi-
sen tai muun syyn vuoksi virkojen sijoittelua voidaan harkita uudelleen.
Asiakkaiden tarpeet eivät kuitenkaan poistu rakenerahastoasioita hoita-
van henkilön siirtyessä eläkkeelle. Pidämme uudistuksen idean kannalta
tällaista ”takaporttia” erittäin kyseenalaisena, asiakaslähtöisyyttä heiken-
tävänä.

Asetusesityksen kuvauksessa on maininta, jonka mukaan ”Neljä raken-
nerahastotoiminnasta vastaavaa ELY-keskusta johtaa ja päättää työ- ja
elinkeinoministeriön delegoimana hankehauista”. Periaatteellisessa on
hyvä, että hankehaut ovat koordinoituja, mutta aluelähtöisen rakenera-
hasto-ohjelman päätöksenteossa ei voida hyväksyä sitä, että päätösvalta
hakujen käynnistämiseksi on yksinomaan koordinoivalla ELY-keskuksel-
la. Kainuun liitto näkee, että alueellisten hakujen toteuttamiseen tulee
jättää harkintavaltaa.

4. Maakunnallisilla rahoituskehyksillä tulee varmistaa pitkäjänteinen ke- hittämistyö

Muutosesityksen perusteluissa mainitaan maakuntakohtaiset indikatiivi-
set kehykset. **Indikatiivisten kehysten sijaan rakenerahasto-ohjel-
mille tulee sopia sitovat maakunnalliset kehykset.** Näin voidaan pa-
rantaa ennakoitavuutta, suunnitella rahojen käyttöä pitkäjänteisesti ja to-
teuttaa ohjelmaa tehokkaasti. Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien yhtei-
nen ehdotus lähtee maakuntien välisen jaon sitouvuudesta. Mikäli kehyk-
siin halutaan joustavuutta, se on toteutettavissa maakuntien keskinäisin
päätöksiä suuralueiden sisällä.

5. Tarpeettomia hallinnollisia tehtäväsiirtoja

Kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimen sekä oppilaitosrakentamisen tehtävien siirtäminen ELY-keskuksista aluehallintovirastoihin

1.1.2014 alkaen vaikuttaa Kainuun liiton toimintaan niin, että aluehallinto-
virastosta tulee kumppani myös em. asioihin liittyvässä kehittämisessä.
Aluehallintovirasto ei ole kuitenkaan kehittämisviranomaisen. Kainuun
liitto esittää huolensa maakunnalle keskeisten teemojen siirtymisestä
pois kokonaan kehittämisviranomaistoiminnan piiristä.

Aluehallintouudistuksen kokonaistarpeiden näkökulmasta tällaiset tehtäväsiirrot ovat näpertelyä.

Maakuntien yhteistoiminta-alueiden vuosittain käsittelemät ja maakuntahallitusten yhtäpitävin päätöksin hyväksymät oppilaitosrakentamisen prioriteetit ovat jatkossa ainoa lakisääteinen maakuntaliittojen ja aluehallintovirastojen yhdessä toteuttama tehtävä. **Kainuun liitto ei pidä tällaista hallinnollista ratkaisua tarpeellisena.**

6. Aikataulusta harkittava

Asetusmuutoksessa esitetään, että sitä sovelletaan Euroopan unionin aluekehitysrahastoa koskevissa tehtävissä vasta 1.7.2014 alkaen, mutta muissa rakennerahastotehtävissä jo 1.1.2014 alkaen. Hallinnollisen muutoksen eriaikaisuus on omiaan saamaan aikaan hämmennystä sekä asiakkaisissa että työntekijöissä. **Kainuun liiton mielestä hallinnollinen muutos tulisi tehdä samanaikaisesti myöhäisemmän vaihtoehdon mukaisesti koskien kaikkia instrumentteja, jos yleensä päädytään rakennerahastotoimien keskittämiseen.**

Lopuksi

Lausunnolla olevalla asetuksella ennakoidaan lainsäädäntöä, jota ei vielä ole eduskunnassa hyväksytty. Mielestämme ei ole oikea menettely, että alueellista päätös- ja toimivaltaa muuttavaa asetusta kiirehditään jopa toimeenpantavaksi ennen sitä ohjaavien lakien hyväksymistä."

5) Lapin, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liittojen yhteinen julkinen lausuma 22.11.2013:

"POROTALOUS ON TÄRKEÄ ELINKEINO

Poronhoito on olennainen osa pohjoista perinnettä, kulttuuria, identiteettiä ja saamelaiskulttuuria. Porotalous on elinkeino, jonka harjoittaminen liittyy vahvasti perheeseen ja yhteisöllisyyteen. Poronhoito sitoo ihmiset alueeseen ja pitää pohjoisen syrjäiset maaseutualueet elinvoimaisina ja asuttuina.

Porotalous on terve ja elinvoimainen, vahvoista juurista ja perinnetiedosta voimansa saava elinkeino, joka on kyennyt sopeutumaan ja mukautumaan monenlaisiin muutoksiin vuosisatojen aikana. Muuhun alkutuotantoon verrattuna porotalous ei ole tukiriippuvainen elinkeino. Valtion tukien osuus porotalouden tuloista on alle 18 % (MTT). Porotalouden tulorakenne muodostuu poronlihan ja muiden tuotteiden myynnistä. Poronlihan hintakehitys on ollut rohkaisevaa. Poronahka-, luu- ja sarvituotteiden kysyntä on vahvaa. Lihatuotteita jalostetaan ja kehitetään aktiivisesti. Myös poroon liittyvien matkailupalvelujen merkitys on kasvussa.

Poroilla on Pohjois-Suomessa erityisasema. Poroilla on lain takaama vapaa laidunnusoikeus. Poroja voi kohdata niin luonnossa kuin teilläkin. Mahdollisuus porojen näkemiseen on osa pohjoisen eksotiikkaa ja ima-

goa. Matkailijoille puolivillin poron näkeminen on elämys. Sen yllätyksellisyys ja luonnollisuus on palvelu, jonka voi saada vain poronhoitoalueella.

Porotalouden suurin uhka on pääoman eli porojen häviäminen petojen aiheuttaman kuolleisuuden takia. Vain viidennes petojen tappamista poroista löydetään. Poronhoidossa ei voida hyödyntää petovahinkoja ennaltaehkäiseviä menetelmiä samalla tavoin kuin muissa alkutuotanto-elinkeinoissa. Petojen aiheuttaman hävikin takia porokannan ikärakenne muuttuu nuoremmaksi, jonka seurauksena porokannan vasatuotto laskee ja johtaa teurasporojen eli vasojen määrän laskuun. Kuluva vuosi tulee olemaan teurastuotoltaan lähistorian heikoin.

Poronhoitoalueen petomäärää ei tiedetä. Harvan asutustiheyden ja tiiverkoston takia pedoista ei tehdä riittävästi havaintoja. Porovahingot kuvaavat todellista petotilannetta poronhoitoalueella.

Hyväksytyt kannanhoitosuunnitelmat tulee noudattaa ja ahmakannan hoitosuunnitelman voimaansaattamista kiirehtiä.

Poronhoitoalueen suurpetomäärät tulee saattaa tasolle, jolla poronhoitajien perustuslaillinen oikeus omaisuuteen turvataan ja oikeus hankkia toimeentulo valitsemallaan elinkeinolla toteutuu. Nuorta yrittäjyyttä tulee kannustaa ja nuorten porotalousyrittäjien toimintaympäristöstä tulee pitää huolta. Porotalous on pohjoisessa yhteiskunnallisesti merkittävä elinkeino. Poronhoitoelinkeinolla tulee olla mahdollisuus jatkaa kehittymistään nykyisellä alueellaan. Jokaisesta työpaikasta on pidettävä kiinni."

Lisätietoja lausunnoista 1-2 antaa suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen, puh. 044 710 0864 ja lausunnoista 3-5 maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää, ettei viranhaltijapäätöksiä tai pöytäkirjaan merkittyjä päätöksiä oteta maakuntahallituksen käsiteltäväksi ja merkitsee annetut lausunnot tiedoksi.

Maakuntahallitus:

Maakuntahallitus päätti ottaa lausunnon nro 1 käsittelyyn. Merkittiin tiedoksi käyty keskustelu ja päätettiin, että maakuntahallituksen käsiteltäväksi valmistellaan täydennetty lausuntoehdotus.

Muilta osin maakuntahallitus päätti, ettei viranhaltijapäätöksiä tai pöytäkirjaan merkittyjä päätöksiä oteta maakuntahallituksen käsiteltäväksi ja merkitsi muut annetut lausunnot tiedoksi.

Kokous keskeytettiin asian käsittelyn aikana lounastauon ajaksi klo 10.55 - 12.13.

Raimo Piirainen poistui kokouksesta lounastauon aikana.

Raimo Piiraisen tilalle pöytäkirjantarkastajaksi valittiin § 177 käsittelystä alkaen Osmo Toivanen.
